

Міжнародна
організація
праці

Проект виконується
Міжнародною організацією праці

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект
«На шляху до безпечної,
здорової та задекларованої
праці в Україні»

► ОЦІНКА ПРОЄКТУ

Результати опитування
стейкхолдерів і бенефіціарів
Проекту щодо його реалізації
у 2022 році

Лютий 2023 року

ilo.org/shd4Ukraine

**Проект
«На шляху до безпечної, здорової
та задекларованої праці в Україні»**

► ОЦІНКА ПРОЄКТУ

**Результати опитування стейкхолдерів
і бенефіціарів Проєкту щодо його реалізації
у 2022 році**

Лютий 2023 року

Зміст

РЕЗЮМЕ	4
РЕСПОНДЕНТИ	6
УЧАСТЬ У ЗАХОДАХ ПРОЄКТУ	6
ОЦІНЮВАННЯ	8
Оцінювання заходів Проєкту	8
Актуальність діяльності Проєкту для України у воєнний час у межах перепрограмування ..	9
Обізнаність щодо матеріалів кампанії Держпраці «Україна працює!»	10
Обізнаність щодо матеріалів кампанії Держпраці «Виходь на світло!»	10
Вплив дистанційної роботи деяких членів команди Проєкту й низки надавачів послуг на реалізацію та результати Проєкту у 2022 році	11
Обізнаність щодо діяльності, результатів і якості комунікації Проєкту	11
Внесок Проєкту в покращення поточної ситуації в Україні	12
РЕКОМЕНДАЦІЇ	13
ДОДАТОК Онлайн-запитальник	16

► РЕЗЮМЕ

У цьому документі узагальнено ключові результати оцінювання бенефіціарами і стейкхолдерами якості й актуальності реалізації Проєкту «На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні» протягом 2022 року¹. Отримана інформація, у поєднанні з результатами оцінювань, проведених у 2020 і 2021 роках, буде взята до уваги під час зовнішнього незалежного оцінювання Проєкту у 2023 році. Це останнє онлайн-опитування також надало можливість зібрати рекомендації щодо сфер потенційної підтримки з боку МОП у майбутньому. Документ базується на відповідях 110 осіб, що представляють бенефіціарів і стейкхолдерів Проєкту, отриманих через онлайн-опитування, яке було проведено в січні 2023 року. Двомовна анкета була надіслана 2342 особам, які брали участь у заходах Проєкту.

Загалом респонденти вважають діяльність та результати Проєкту дуже добрими (із середнім балом 4,7 із 5).

Респонденти високо оцінили всі заходи, в яких брали участь. Середня оцінка заходів респондентами, які брали в них участь, становить 4,7 бала (з 5 максимально можливих).

Найвищі оцінки (4,8 із 5) отримали інформаційна онлайн-сесія для інспекторів праці з питань примусової праці та онлайн-тренінги для інспекторів праці з психосоціальної підтримки (ПСП) на робочому місці у воєнний і післявоєнний час.

Що стосується перепрограмування Проєкту² і актуальності додаткових компонентів/заходів, 87,3% респондентів зазначили, що додаткові компоненти є дуже актуальними й доречними для України у воєнний час.

Варто зазначити, що 85,5% учасників бачили матеріали кампанії Держпраці «Україна працює!» або чули про цю кампанію, а також бачили матеріали кампанії про незадекларовану працю «Виходь на світло!», яку Проєкт допоміг Держпраці адаптувати до умов воєнного часу.

Загалом більшість респондентів (61,8%) не відчули жодної різниці в роботі коман-

1 Проєкт буде завершений 30 квітня 2023 року, отже, це останнє онлайн-оцінювання.

2 Перепрограмування Проєкту відбулося з метою задоволення нових потреб після вторгнення Російської Федерації в Україну 24 лютого 2022 року.

ди Проєкту після її переходу на дистанційний режим (після 24 лютого). Щобільше, 19,1% респондентів вважають, що після того, як було запроваджено дистанційний режим роботи, реалізація та результати Проєкту навіть покращилися у 2022 році.

Рівень своєї обізнаності щодо діяльності та результатів Проєкту респонденти оцінили як «добрий» (середня оцінка – 4,0 із 5).

Що стосується якості комунікацій Проєкту (використаних каналів, контенту та формату), респонденти оцінили їх як дуже добрі, із середньою оцінкою 4,5 та незначними відмінностями за каналами.

Респонденти вважають, що внесок Проєкту є корисним для покращення поточної ситуації в Україні у сферах, які він охоплює (4,5 із 5).

За оцінкою учасників, найбільш корисним є внесок Проєкту в таких сферах, як БЗР і програми психосоціальної підтримки (ПСП) на робочому місці в умовах воєнного та післявоєнного часу (середня оцінка – 4,6).

Що стосується рекомендацій респондентів стосовно того, що Проєкту слід робити у сферах, які він охоплює, для посилення його внеску в покращення поточної ситуації в Україні, необхідно зауважити, що 43,2% респондентів (із тих, які надали відповіді) зазначили необхідність продовження діяльності Проєкту.

► РЕСПОНДЕНТИ

Мета опитування: оцінити реалізацію Проєкту МОП у 2022 році на основі відгуків бенефіціарів і стейкхолдерів Проєкту.

Респонденти: участь в опитуванні взяли 110 осіб (приблизно 4,7% з 2342 осіб, яким був надісланий запитальник). За ґендерною ознакою розподіл такий: 61% – жінки, 39% – чоловіки (рис. 1).

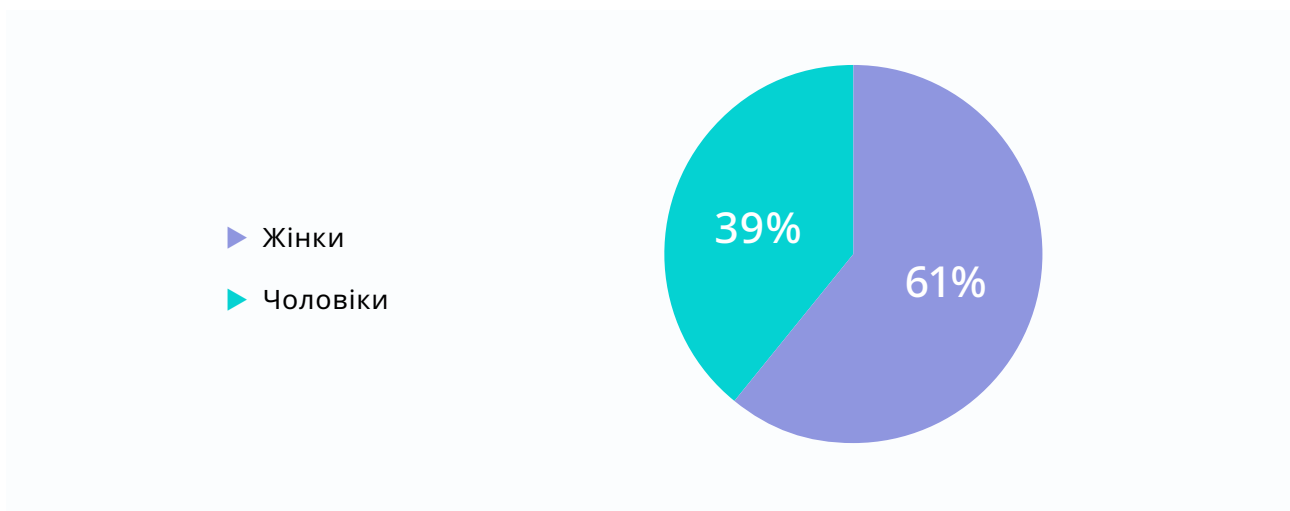

Рис. 1. Респонденти за статтю (%)

► УЧАСТЬ У ЗАХОДАХ ПРОЄКТУ

Що стосується участі респондентів у заходах Проєкту, розподіл відповідей є таким (за зменшенням кількості відповідей щодо участі):

- ▶ онлайн-тренінги для інспекторів праці з питань психосоціальної підтримки на робочому місці в умовах воєнного і післявоєнного часу (**74%** респондентів);
- ▶ онлайн-курс із комунікаційної стратегії Держпраці (**66%** респондентів);
- ▶ інформаційна онлайн-сесія для інспекторів праці про примусову працю та вироблення алгоритму їхньої роботи (**55%** респондентів);
- ▶ пілотна ініціатива «З турботою про себе й кожного» з розроблення та запровадження програм психосоціальної підтримки (ПСП) на робочому місці у воєнний і післявоєнний час (**50%** респондентів);

- ▶ офлайн-тренінг із питань адвокації та реалізації програм психосоціальної підтримки (ПСП) на робочому місці у воєнний і післявоєнний час, Львів, липень 2022 року (**48%** респондентів);
- ▶ тристоронні консультації щодо проєкту закону про БЗР (**42%** респондентів).
- ▶ конкурс у межах 17-го Українського студентського фестивалю реклами за номінацією «Україна працює!» (**40%** респондентів);
- ▶ онлайн-тренінги з психосоціальної підтримки на робочому місці в умовах воєнного і післявоєнного часу для представників Секретаріату Нацради та соціальних партнерів (центральний та регіональний рівні) (**36%** респондентів);
- ▶ робоча зустріч українських роботодавців на тему «Як українському бізнесу убезпечити себе від використання примусової праці?», 1 грудня 2022 року (**28%** респондентів);
- ▶ представлення Керівних принципів для роботодавців України у сфері запобігання застосуванню примусової праці, 13 грудня 2022 року (**27%** респондентів).

А також:

- ▶ заходи інших стейкхолдерів, де Проєкт був учасником (**1%**).

► ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання заходів Проєкту

Респонденти високо оцінили всі заходи, в яких брали участь. Середня оцінка заходів респондентами, які брали в них участь, становить 4,7 бала (з 5 максимально можливих).

Серед заходів Проєкту *інформаційна онлайн-сесія для інспекторів праці з примусової праці та онлайн-тренінги для інспекторів праці з питань психосоціальної підтримки на робочому місці в умовах воєнного і післявоєнного часу* були оцінені респондентами на «дуже добре»: 4,8 бала (з 5) (рис. 2).

Респонденти, які брали участь у нижчезазначених заходах Проєкту, оцінили їхню якість середнім балом 4,7:

- ▶ офлайн-тренінг із питань адвокації та реалізації програм ПСП на робочому місці у воєнний і післявоєнний час;
- ▶ пілотна ініціатива «З турботою про себе й кожного» з просування програм ПСП на робочому місці;
- ▶ робоча зустріч українських роботодавців на тему «Як українському бізнесу убезпечити себе від використання примусової праці?»
- ▶ представлення Керівних принципів для роботодавців України у сфері запобігання застосуванню примусової праці;
- ▶ конкурс у межах 17-го Українського студентського фестивалю реклами за номінацією «Україна працює!».

Тристоронні консультації щодо проєкту закону про БЗР та онлайн-курс із комунікаційної стратегії Держпраці були оцінені респондентами відповідно на 4,6 і 4,5 бала.

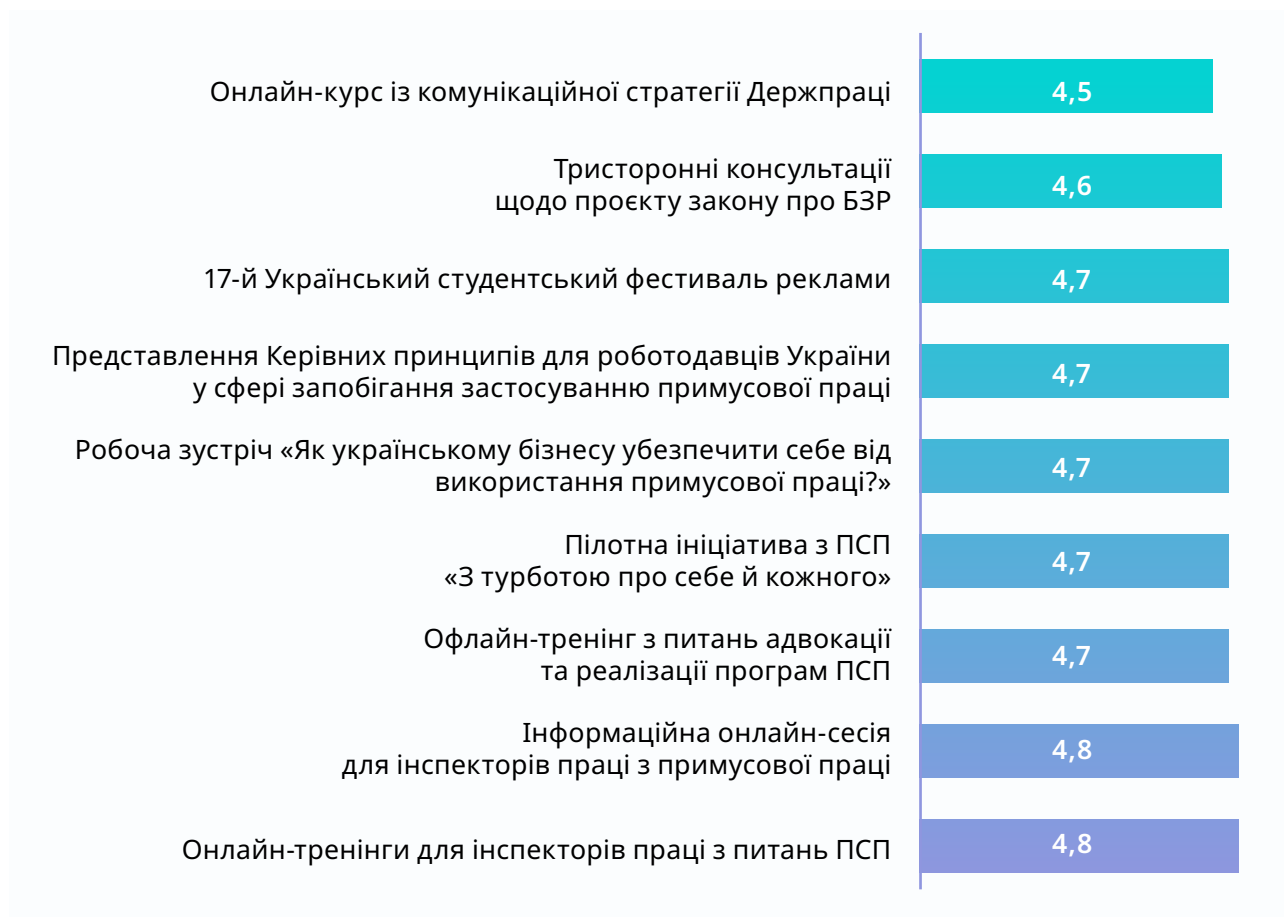

Рис. 2. Оцінка заходів Проєкту (середній бал)

Актуальність діяльності Проєкту для України у воєнний час у межах перепрограмування

Що стосується актуальності діяльності Проєкту в межах його перепрограмування, 87,3% респондентів оцінили додаткові компоненти як дуже актуальні й доречні для України у воєнний час, тоді як 7,3% респондентам було важко відповісти на це запитання (рис. 3).

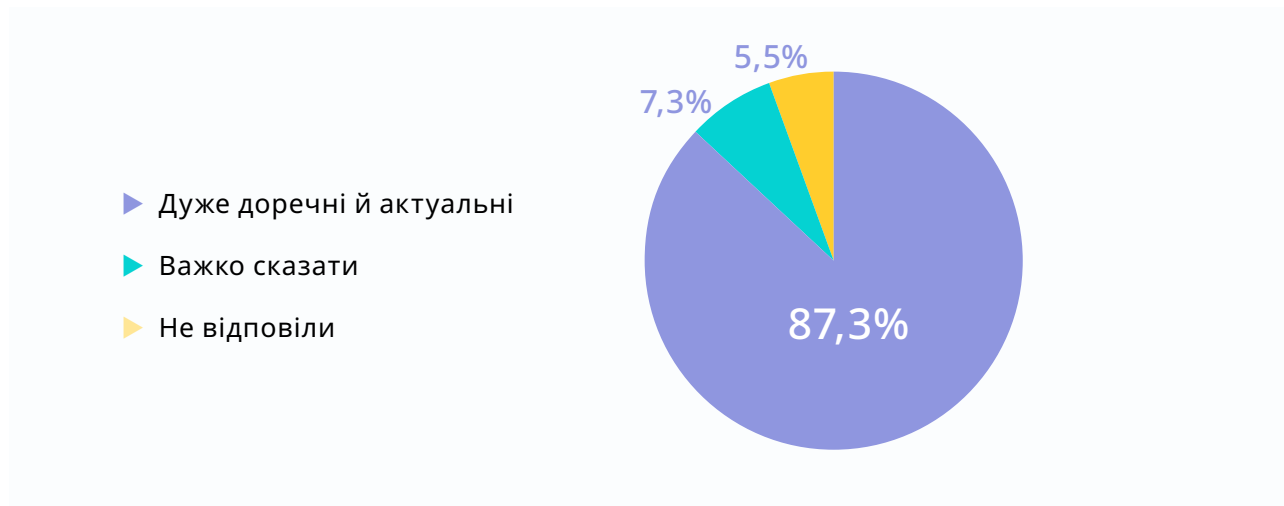

Рис. 3. Актуальність діяльності Проєкту в межах перепрограмування (%)

Обізнаність щодо матеріалів кампанії Держпраці «Україна працює!»

Варто зазначити, що 85,5% учасників бачили матеріали кампанії Держпраці «Україна працює!» або чули про неї (рис. 4). Відповідь «ні» надали тільки 9,1% респондентів.

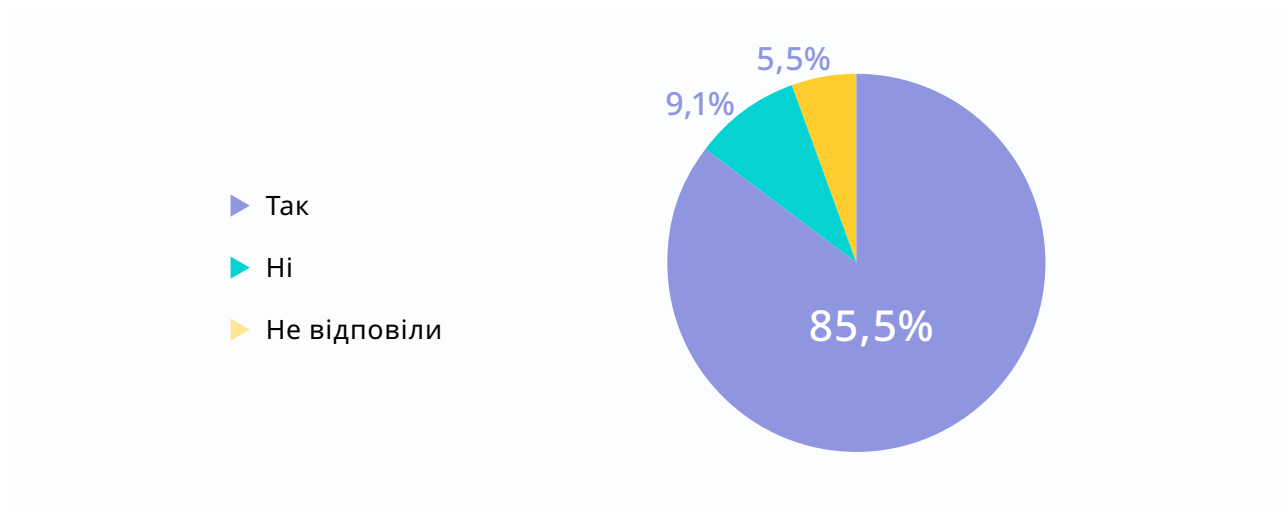

Рис. 4. Обізнаність щодо матеріалів кампанії Держпраці «Україна працює!» (%)

Обізнаність щодо матеріалів кампанії Держпраці «Виходь на світло!»

Що стосується матеріалів кампанії «Виходь на світло!» з питань незадекларованої праці, яку Проєкт допоміг Держпраці адаптувати до умов воєнного часу, 85,5% респондентів бачили їх або чули про них (рис. 5). Слід зазначити, що тільки 9,1% респондентів відповіли «ні».

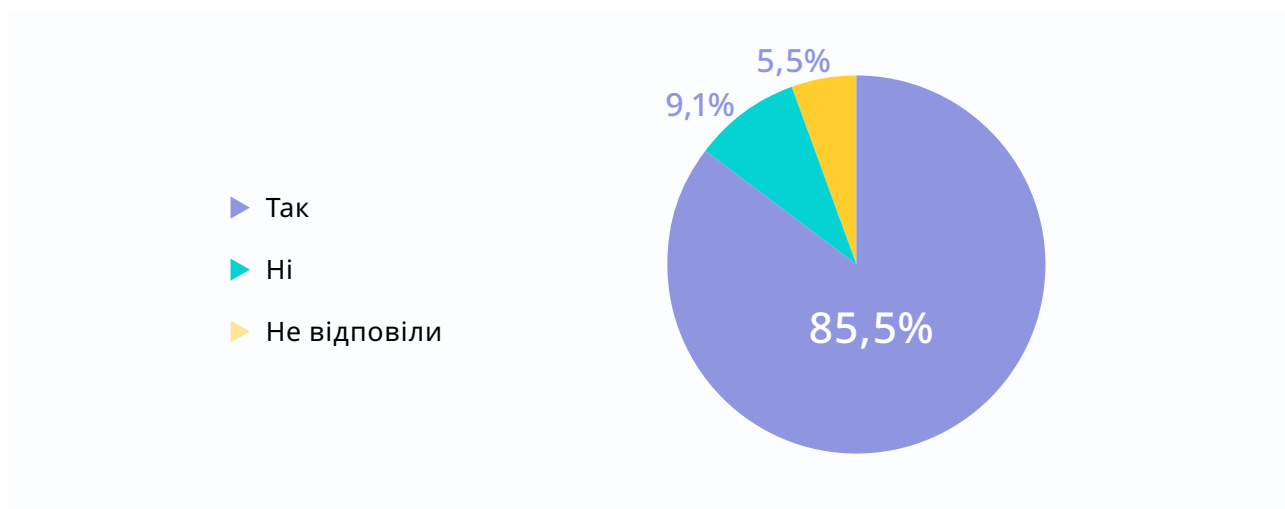

Рис. 5. Обізнаність щодо матеріалів кампанії Держпраці «Виходь на світло!» (%)

Вплив дистанційної роботи деяких членів команди Проєкту й низки надавачів послуг на реалізацію та результати Проєкту у 2022 році

Варто зазначити, що загалом більшість респондентів (61,8%) не відчували жодної різниці між дистанційним і очним режимами роботи команди Проєкту (рис. 6). Щобільше, для 19,1% в період дистанційної роботи команди Проєкту реалізація та результати Проєкту покращилися. Лише 5,5% вказали на зміну в гіршу сторону.

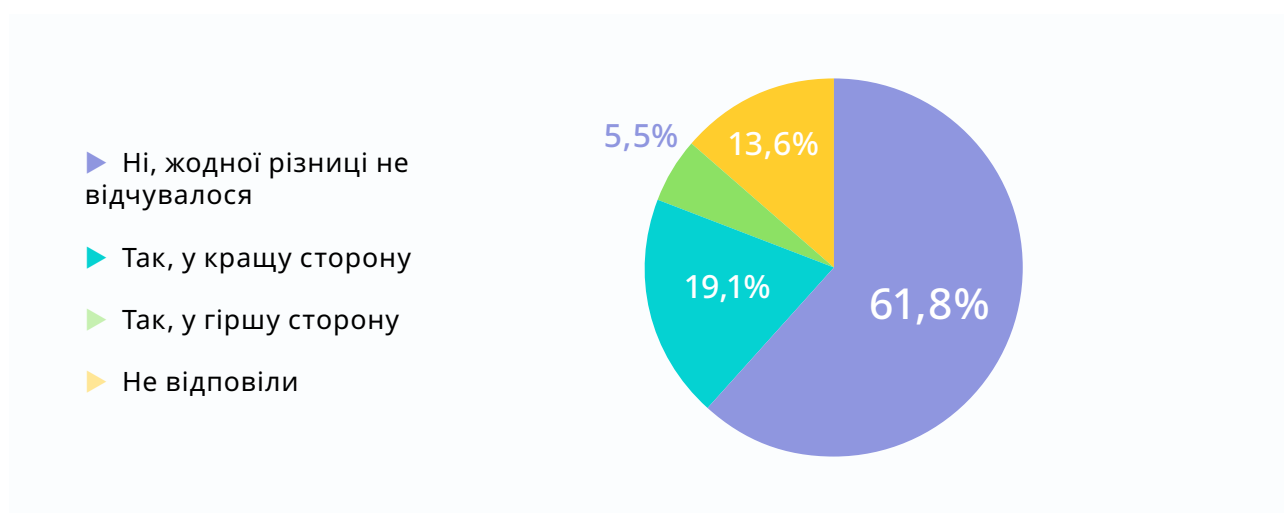

Рис. 6. Вплив дистанційної роботи на реалізацію та результати Проєкту у 2022 році (%)

Обізнаність щодо діяльності, результатів і якості комунікації Проєкту

Загалом рівень своєї обізнаності щодо діяльності та результатів Проєкту респонденти оцінили як «добрий» (середня оцінка – 4,0).

Що стосується якості комунікації Проєкту (використаних каналів, контенту та формату), респонденти оцінили її як дуже добру із середньою оцінкою 4,5 та незначними відмінностями за каналами (рис. 7).

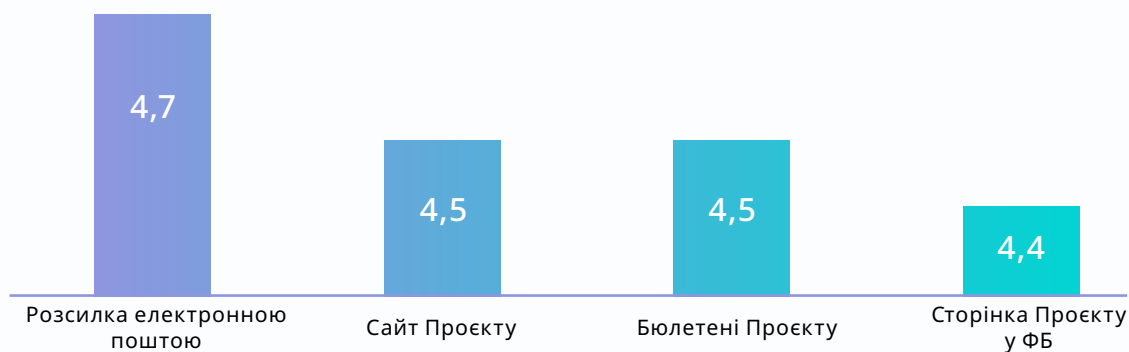

Рис. 7. Якість каналів комунікації Проєкту (середній бал %)

Внесок Проєкту в покращення поточної ситуації в Україні

Загалом респонденти вважають внесок Проєкту корисним для покращення поточної ситуації в Україні у сферах, які він охоплює (4,5 бала з 5 максимальних).

Відповідно до оцінки респондентів, найбільш корисним є внесок Проєкту у сферу БЗР та заохочення програм психосоціальної підтримки (ПСП) на робочому місці в умовах воєнного та післявоєнного часу (середній бал – 4,6). На другому місці респонденти зазначили внесок у сферу трудових відносин (трудові відносини, робочий час, неповний робочий день, дистанційна робота тощо) і запобігання торгівлі людьми та примусовій праці (середній бал – 4,5) (рис. 8).

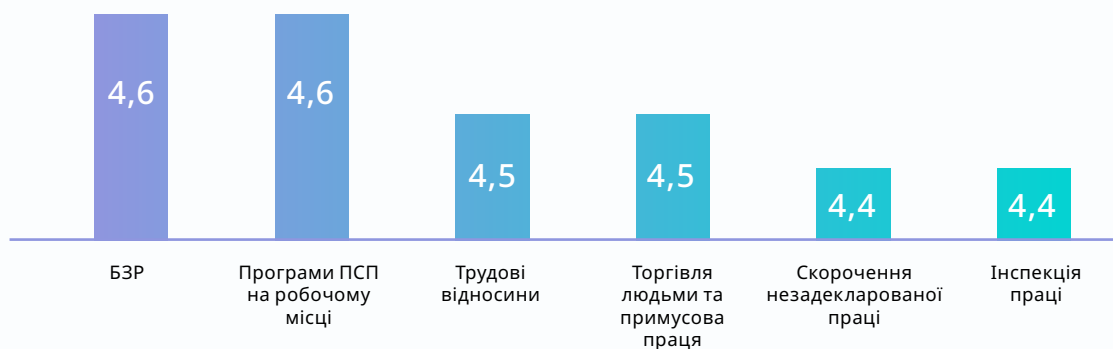

Рис. 8. Оцінка внеску Проєкту в покращення поточної ситуації в Україні (середній бал за охопленими сферами)

► РЕКОМЕНДАЦІЇ

Що стосується рекомендацій респондентів стосовно того, що Проєкту слід робити у сферах, які він охоплює, для посилення його внеску в покращення поточної ситуації в Україні, необхідно зазначити, що свої рекомендації надали тільки 34% респондентів. Отже, розподіл рекомендацій серед тих, хто їх надав, виглядає так: 43,2% респондентів зазначили необхідність **продовження діяльності Проєкту**:

- Працювати в Україні в майбутньому.
- Рухатися далі в цьому самому напрямку.
- Продовжити працювати.
- Продовжити діяльність Проєкту.

Що стосується **пріоритетних сфер, де слід продовжити роботу**, респонденти зазначили таке:

- Продовжити роботу з ініціатив щодо ухвалення законодавства владою України.
- Передбачити заходи для закладів освіти країни.
- Збільшити кількість спільних комунікаційних заходів для представників державних органів, організацій роботодавців і профспілок.
- Приділяти більшу увагу вимогам профспілок і проводити більше круглих столів або зустрічей для них.
- Мабуть, у контексті створення належних умов праці роботодавцями, включно із задекларованою працею, можна надати грантову підтримку українським роботодавцям із метою їхнього навчання з питань експорту товарів/послуг на європейський ринок, де однією з умов є уникнення соціального демпінгу. У такий спосіб роботодавці матимуть досвід роботи й побачать перевагу роботи в такому середовищі. А вигода від експорту на європейський ринок покриє всі незручності декларування праці.
- Докладніше вивчати досвід застосування передової міжнародної практики й механізмів співпраці соціальних партнерів у сфері праці на місцевому, галузевому й національному рівнях.
- Посилити інформування про діяльність Проєкту в соціальних мережах.

Варто зазначити, що респонденти вказали також деякі **сфери Проєкту, які потребують покращення**, а саме:

- ▶ Здійснити моніторинг та ініціювати широке обговорення експертами результатів урахування рекомендацій Проєкту в законодавстві України.
- ▶ Проводити більше очних семінарів і тренінгів, тому що ви можете отримати багато цікавої й корисної інформації та спілкуватися з представниками різних організацій.
- ▶ Частіше проводити заходи в очному режимі.
- ▶ Проводити більше заходів із підвищення обізнаності державних службовців.
- ▶ Слід більше враховувати реалії нашої країни.

Стосовно **компонента «БЗР»** надано такі рекомендації:

- ▶ Прискорити процес ухвалення закону про БЗР, надаючи більше уваги розділу щодо здоров'я працівників, тому що це стосується безпеки.
- ▶ Ініціативи Проєкту добрі, але законодавство про БЗР, на жаль, залишається незмінним. Може, необхідно розглянути додаткові важелі впливу на уряд України та Верховну Раду, намагаючись погодити зміни у сфері БЗР у межах європейської інтеграції, щоб мати принаймні в перспективі ризикоорієнтоване законодавство/регулювання.
- ▶ Забезпечити ухвалення закону про БЗР в Україні та заохотити/забезпечити звітування Держпраці та Міністерства економіки України перед громадськістю про виконання обов'язків у сфері БЗР.
- ▶ Якомога сильніше захищати позицію МОП щодо розроблення законодавства про БЗР, мета якої полягає в імплементації директив ЄС, які охоплюють захист прав працівників на безпечні умови праці й відповідні гарантії для них.
- ▶ Контролювати врахування Міністерством економіки України технічної записки МОП до проєкту закону про БЗР.

Стосовно компонента **«Психосоціальна підтримка»** надано такі рекомендації:

- ▶ Надавати лікарям первинної медичної допомоги та інспекторам праці більшу інформаційну підтримку з питань психосоціальної підтримки на робочому місці у воєнний та післявоєнний час.
- ▶ Розробити формат партнерства з питань ПСП (проєкт) для медичних працівників, зокрема лікарів первинної медичної допомоги й представників сектору медико-санітарної та психологічної допомоги. Учасники тренінгу, що представляли Всеукраїнське об'єднання організацій роботодавців охорони здоров'я (ВООРОЗ), довели актуальність цієї роботи у сфері охорони здоров'я, а також в інших сферах. Результати Проєкту необхідно поширювати, тому що вони можуть значно вплинути на розвиток України.
- ▶ Проводити більше семінарів/тренінгів за участю спеціалістів-психологів.

Рекомендації стосовно компонента **«Інспекція праці»**:

- ▶ Надавати подальшу підтримку інспекторам праці, особливо з питань втрати робочих місць, трудових відносин, примусової праці тощо.
- ▶ Сприяти забезпеченню контролю Держпраці за виконанням законодавства про працю.
- ▶ Надавати фінансову підтримку для підвищення ефективності роботи інспекції праці (комп'ютери, транспорт, навчання персоналу) і відкрити освітній центр для спеціалістів із БЗР.
- ▶ Продовжити пропагувати важливість діяльності Держпраці.
- ▶ Розширити повноваження інспекторів праці.

Команда Проєкту вдячна стейкхолдерам за активну участь у Проєкті!

Онлайн-запитальник

Шановні партнери!

Наш Проєкт реалізується в Україні із січня 2020 р. Цього року 30 квітня він завершиться. Отож востаннє пропонуємо вам оцінити діяльність у межах Проєкту у 2022 році. На жаль, минулий рік став «іншим». Через війну зазнали перегляду пріоритети, були адаптовані форми роботи й співпраці. І ваша думка цього разу особливо важлива та цінна.

Ваші відповіді будуть залишатися конфіденційними.

1. Ім'я (не обов'язково)
2. Прізвище (не обов'язково)
3. E-mail (не обов'язково)
4. Яку організацію ви представляєте? (тільки одна відповідь)
 - Верховна Рада
 - Уряд
 - Профспілкова організація
 - Організація роботодавців
 - Науково-дослідна установа
 - НУО
 - Міжнародна організація
 - Експерт із питань БЗР/Асоціація експертів із питань БЗР
 - Інше

5. Виберіть заходи Проєкту, в яких ви брали участь і дайте їм оцінку (1 – дуже погано, 5 – дуже добре)

Онлайн-курс із комунікаційної стратегії Держпраці

1 2 3 4 5

Онлайн-тренінги для **інспекторів праці Державної служби України з питань праці** «Психосоціальна підтримка на робочому місці в умовах воєнного часу»

1 2 3 4 5

Онлайн-тренінги «Психосоціальна підтримка на робочому місці в умовах воєнного часу» для представників **Секретаріату Національної тристоронньої соціально-економічної ради та соціальних партнерів** (центральний та регіональний рівні)

1 2 3 4 5

Офлайн-тренінг «Психосоціальна підтримка на робочому місці у воєнний і післявоєнний час» та адвокація відповідних програм, Львів, липень 2022 року

1 2 3 4 5

«З турботою про себе й кожного» – пілотування розроблення і запровадження програм психосоціальної підтримки (ПСП) на робочому місці у воєнний і післявоєнний час

1 2 3 4 5

Інформаційна онлайн-сесія для апарату й територіальних управлінь Держпраці щодо роз'яснювальної роботи серед населення про ризики примусової праці та торгівлі людьми

1 2 3 4 5

Робоча зустріч українських роботодавців на тему «Як українському бізнесу убезпечити себе від використання примусової праці?», 1 грудня 2022 року

1 2 3 4 5

Представлення Керівних принципів для роботодавців України у сфері запобігання застосуванню примусової праці, 13 грудня 2022 року

1 2 3 4 5

Конкурс у межах 17-го Українського студентського фестивалю реклами за номінацією «Україна працює!»

1 2 3 4 5

Тристоронні консультації щодо проєкту закону про БЗР

1 2 3 4 5

Заходи інших стейкхолдерів, де Проєкт був учасником – будь ласка, вкажіть назву заходу та оцінку

1 2 3 4 5

6. Через агресію російської федерації проти України в лютому 2022 р. Проєкт перепрограмував частину своєї діяльності й запровадив низку активностей із тим щоб 1) напрацювати рекомендації щодо БЗР у воєнний і післявоєнний час; 2) допомогти партнерам запровадити програми психосоціальної підтримки на робочому місці у воєнний і післявоєнний час; 3) запровадити заходи із запобігання торгівлі людьми й примусовій праці серед ВПО й тих, хто виїхав за кордон; 4) Допомогти Держпраці запуснути інформаційну кампанію про свої послуги роботодавцям і працівникам «Україна працює!».

На вашу думку, чи ці нові компоненти були актуальними для України у воєнний час?

- ▶ Зовсім недоречні
- ▶ Важко сказати
- ▶ Дуже доречні й актуальні

7. Чи ви бачили матеріали/чули про кампанію Держпраці «Україна працює»?

▶ Так

▶ Ні

8. Проєкт допоміг Держпраці адаптувати кампанію про незадекларовану працю «Виходь на світло!» до умов воєнного часу. Чи ви бачили матеріали/чули про цю кампанію?

▶ Так

▶ Ні

9. У 2022 році частина команди Проєкту, надавачі послуг працювали дистанційно із різних країн. Чи позначилося це на роботі й результатах Проєкту?

▶ Так, у гіршу сторону

▶ Ні, жодної різниці не відчувалося

▶ Так, у кращу сторону

10. Як ви оцінюєте свій рівень обізнаності щодо діяльності та результатів Проєкту? (1 - взагалі не обізнаний; 5 - дуже обізнаний)

1 2 3 4 5

11. Виберіть основні для вас джерела інформації про діяльність та результати Проєкту та оцініть їхню якість (1 - дуже погано; 5 - дуже добре) (можливо обрати кілька варіантів)

Сторінка Проєкту на Фейсбукі www.facebook.com/shd4Ukraine

1 2 3 4 5

Сайт Проєкту www.ilo.org/shd4Ukraine

1 2 3 4 5

Інформаційні бюлетені Проєкту

1 2 3 4 5

Розсилка Проєкту електронною поштою

1 2 3 4 5

Інше. Вкажіть, будь ласка, і дайте оцінку

1 2 3 4 5

12. Чи вважаєте Ви внесок Проєкту корисними для покращення поточної ситуації в Україні у сферах, які він охоплює? (1 - зовсім не корисний; 5 - дуже корисний)

БЗР

1 2 3 4 5

Скорочення незадекларованої праці

1 2 3 4 5

Інспекція праці

1 2 3 4 5

Трудові відносини (трудові відносини, робочий час, неповний робочий день, дистанційна робота)

1 2 3 4 5

Психосоціальна підтримка на робочому місці в умовах воєнного та післявоєнного часу

1 2 3 4 5

Запобігання торгівлі людьми та примусовій праці

1 2 3 4 5

13. Що може зробити МОП у майбутньому у сферах, охоплених Проєктом, щоб покращити ситуацію? (Відкрита відповідь)

Щиро дякуємо за Ваш час! Ваша думка для нас важлива і буде врахована!

Ми скоро поділимося результатами цього оцінювання на ФБ, тож стежте за новинами!

*Щиро Ваша,
Команда Проєкту*

